

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра кінології факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фб 11.5 «ОСНОВИ КІНОЛОГІЇ»
ОПП «ФІЛОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників здатних організувати кінологічне забезпечення служби прикордонних нарядів у повсякденних умовах, у разі зміни обстановки та у різних умовах.

Завдання навчальної дисципліни – формування цілісної системи знань про кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів охорони державного кордону.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у курсантів наступних **програмних компетентностей:**

фахові компетентності спеціальності:

- ФК–3 Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність.
- ФК–7 Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу.
- ФК–9 Здатність організувати систему охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її стан, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, здійснювати провадження в справах про адміністративні правопорушення, використовувати штатне озброєння, обладнання, технічні та транспортні засоби для виконання завдань з охорони державного кордону, у тому числі діяти у складі прикордонних нарядів.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення курсантами наступних програмних результатів навчання зі спеціальності, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

- ПРН-6 Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.
Знання вимог законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується використання кінологічних розрахунків у службі прикордонних нарядів;
називати види службових собак, які використовуються для посилення можливостей прикордонних нарядів та мету їх використання;
відтворювати обов'язки, послідовність та зміст роботи старшого прикордонних нарядів у пункті пропуску через державний кордон та старшого прикордонного наряду щодо використання кінологів зі службовими собаками у службі прикордонних нарядів в різних умовах обстановки;
назвати вимоги до утримання, годування та перевезення службових собак в підрозділах охорони державного кордону;
описати методи відбору, консервації, збереження та використання молекулярної основи запаху.

Розуміння: інтерпретувати знання щодо використання кінологічних розрахунків в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону.

Застосовування: положення законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується кінологічних розрахунків у службі прикордонних нарядів;

організувати використання кінологічних розрахунків в охороні державного кордону та дотримання заходів безпеки під час несення служби;

проводити тренування (попутні тренування з метою активізації роботи службового собаки) кінологів зі службовими собаками до результативного повсякденного їх використання у службі прикордонних нарядів.

Аналіз: аналізувати умови використання кінологічних розрахунків у службі прикордонних нарядів;

визначити доцільність використання кінолога зі службовим собакою, режим його роботи та відпочинку.

Синтез: узагальнювати отримані знання та набуті навички з метою організації ефективного використання кінологічних розрахунків в охороні державного кордону.

Оцінювання: оцінювати результативність використання кінологічних розрахунків в охороні державного кордону та під час здійснення прикордонного контролю.

ПРН-9 Організувати професійну підготовку персоналу, підготовку прикордонних нарядів й підрозділів до виконання завдань за призначенням у різних умовах.

Знання: вимог законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується організації спеціальної підготовки кінологічних розрахунків до служби у прикордонних нарядах;

перевіряти рівень підготовки кінологічних розрахунків до виконання завдань за призначенням;

відтворювати обов'язки, послідовність та зміст роботи старшого прикордонних нарядів у пункті пропуску через державний кордон та старшого прикордонного наряду щодо організації та проведення попутних тренувань під час несення служби у прикордонних нарядах;

Розуміння: інтерпретувати знання щодо системи спеціальної підготовки кінологічних розрахунків в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону.

Застосовування: положення законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується професійної підготовки кінологічних розрахунків;

організувати тренування (попутні тренування з метою активізації роботи службового собаки) кінологів зі службовими собаками до результативного повсякденного їх використання у службі прикордонних нарядів.

Аналіз: робити висновок щодо рівня підготовки кінологічних розрахунків у підрозділах охорони державного кордону;

Синтез: узагальнювати отримані знання та набуті навички з метою організації ефективної підготовки кінологічних розрахунків у

підрозділах охорони державного кордону.

Оцінювання: оцінювати рівень підготовки кінологічних розрахунків за спеціалізацією з метою надання рекомендацій щодо підвищення результативності використання службових собак в охороні державного кордону та під час здійснення прикордонного контролю.

ВИКЛАДАЧІ: начальник кафедри кінології Анатолій АФАНАСЬСВ, e-mail: kafedra_k9@ukr.net
доцент кафедри кінології Сергій СЕРХОВЕЦЬ, e-mail: kafedra_k9@ukr.net

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. «Прикордонна служба», «Прикордонний контроль», «Інженерне забезпечення охорони кордону».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Спеціалізований клас (2/303), мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук), екран, дошка та набір фломастерів, виставка літератури, PowerPoint-презентація, інтерактивний довідник «Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України», навчально-матеріальна база польового центру забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю							
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота	контрольна робота
4	7	3	90	46	4	6		32						4	22		22						22			
Усього за дисципліну		3	90	46	4	6		32						4	22		22						22		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні компетентності	Методи контролю
Фахові компетентності		
ФК–3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ФК–7	Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ФК–9	Здатність організувати систему охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її стан, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, здійснювати провадження в справах про адміністративні правопорушення, використовувати штатне озброєння, обладнання, технічні та транспортні засоби для виконання завдань з охорони державного кордону, у тому числі діяти у складі прикордонних нарядів.	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.	МН.1.1; МН.1.2; МН.1.3; МН.1.4; МН.1.5; МН.2.2; МН.2.3; МН.3.1; МН.3.2	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3
ПРН-9	Організувати професійну підготовку персоналу, підготовку прикордонних нарядів й підрозділів до виконання завдань за призначенням у різних умовах.	МН.1.1; МН.1.2; МН.1.3; МН.1.4; МН.1.5; МН.2.2; МН.2.3; МН.3.1; МН.3.2	МК 1.1; МК 1.2; МК 2.1; МК 2.4; МК 3.2; МК 4.1; МК 4.3

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Запланована кількість аудиторного навантаження – 46 годин

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1	Загальні положення щодо використання кінологів у службі прикордонних нарядів	22	Л2	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6	Пз8												
2	Тактика дій кінологів у службі прикордонних нарядів підрозділів прикордонної служби	14	Л2	Пз6	Пз6														1/1Л(2); 1/2Гз(2); 1/3Гз(2); 1/4Гз(2); 1/5Пз(6); 1/6Пз(8); 2/1Л(2); 2/2Пз(6); 2/3Пз(6); 3/1Пз(6); Дз(4)	
3	Тактика дій кінологів у службі прикордонних нарядів у пунктах пропуску через державний кордон	6	Пз6																	
Диференційований залік		4																		
Всього		46																	Всього	46

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
4 курс					
7 семестр					
1			42	Загальні положення щодо використання кінологів у службі прикордонних нарядів	
	1	лекція	2	<p style="text-align: center;">Загальні положення щодо використання кінологів у службі прикордонних нарядів</p> <p style="text-align: center;"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Призначення та завдання кінологічного забезпечення у службі прикордонних нарядів, види службових собак</p> <p>2. Основні принципи використання кінологів та фактори, які забезпечують безвідмовну роботу службових собак</p> <p>3. Визначення порядку використання кінологів у службі прикордонних нарядів. Обов'язки посадових осіб підрозділів охорони державного кордону з кінологічних питань</p>	[1.1.] – [1.4.], [1.14.], [1.15.], [1.21.] – [1.23.], [1.25.], [1.26.], [2.1.], [2.2.], [3.1.], [3.3.], [3.7.] – [3.9.]
		індивідуальне завдання	8	Конспект з теми	
	2	групове заняття	2	<p style="text-align: center;">Порядок використання кінологів зі службовими собаками під час несення служби у складі прикордонних нарядів</p> <p style="text-align: center;"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Права та обов'язки кінолога під час використання службового собаки у складі прикордонного наряду. Порядок підготовки до несення служби у складі прикордонних нарядів</p> <p>2. Обов'язки старшого прикордонних нарядів у пункті пропуску через державний кордон та старшого прикордонного наряду щодо створення умов для ефективного використання кінологів зі службовими собаками під час виконання завдань з охорони державного кордону</p>	[1.1.] – [1.4.], [1.13.] – [1.15.], [1.16.], [1.23.], [1.25.], [2.2.], [3.7.] – [3.9.]

1	2	3	4	5	6
	3	групове заняття	2	<p align="center">Догляд за службовими собаками в підрозділах охорони державного кордону</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розміщення службових собак в підрозділах охорони державного кордону (місцях тривалого несення служби) 2. Догляд за службовими собаками в підрозділах охорони державного кордону та порядок перевезення службових собак. Заходи профілактики інфекційних та інвазійних захворювань службових собак 3. Організація та проведення виведення службових собак в підрозділах кордону 	[1.7.] – [1.9.], [1.14.], [1.20.], [1.24.], [3.7.] – [3.10.]
	4	практичне заняття ПЦЗНП (Пр, ППр, Мс)	6	<p align="center">Тактичні прийоми і способи використання кінологів у службі прикордонних нарядів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Озброєння та екіпіровка кінолога, спорядження для службового собаки у різних видах прикордонних нарядів 2. Тактичні прийоми і способи використання кінологів зі службовими собаками залежно від напрямку їх підготовки, завдання, умов несення служби та обстановки на ділянці державного кордону, режим використання інспекторами-кінологами закріплених службових собак 3. Дії прикордонних нарядів щодо збереження, фіксації молекулярної основи запаху у разі виявлення ознак правопорушення законодавства України з прикордонних питань 	[1.1.] – [1.4.], [1.13.] – [1.15.], [1.16.], [1.23.], [1.25.], [2.2.], [3.7.] – [3.9.]
	5	групове	2	<p align="center">Проведення спеціальної підготовки кінологів до результативного використання у службі прикордонних нарядів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок проведення спеціальної підготовки кінологів зі службовими собаками в підрозділах охорони державного кордону 2. Навчально-матеріальна база для підготовки кінологів зі службовими собаками в підрозділах охорони державного кордону. Облік підготовки та використання кінологів в підрозділах охорони державного кордону 	[1.5.], [1.6.], [1.10.] – [1.12.], [1.14.], [1.17.] – [1.19.], [3.2.] – [3.9.]

1	2	3	4	5	6
				3. Підготовка офіцерів підрозділів охорони державного кордону до проведення тренувань кінологів зі службовими собаками	
	6	практичне заняття ПЦЗНП (Пр, Тп)	8	<p>Тренування кінологів зі службовими собаками в підрозділах охорони державного кордону</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок організації та проведення тренувань кінологів з розшуковими собаками прикордонної служби (прикордонного контролю) 2. Порядок організації та проведення тренувань кінологів з спеціальними собаками 3. Організація перевірки ступеня підготовленості кінолога за фахом і закріпленого за ним службового собаки 	[1.5.], [1.6.], [1.10.] – [1.12.], [1.14.], [1.17.] – [1.19.], [3.2.] – [3.9.]
		самостійна робота	8	<p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стандарти в кінології розроблені агентством «Фронтекс» 2. Слідова дисципліна. Порядок оцінювання запахової обстановки на основі трасологічних слідів 3. Використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками у мобільних кінологічних групах 4. Кінологічне забезпечення службової діяльності правоохоронних органів та Збройних Сил України 	[1.5.], [1.6.], [1.10.] – [1.12.], [1.14.], [1.17.] – [1.19.], [3.2.] – [3.9.]
2			26	Тактика дій кінологів у службі прикордонних нарядів підрозділів прикордонної служби	
	1	лекція	2	<p>Тактика дій кінологів у службі прикордонних нарядів підрозділів прикордонної служби</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тактика дій кінологів щодо використання розшукового собаки прикордонної служби у службі прикордонних нарядів 2. Порядок використання вартових собак для охорони окремих ділянок кордону та окремих об'єктів 3. Особливості використання кінологів зі службовими собаками у разі зміни обстановки та у різних умовах 	[1.14.], [1.15.], [1.22.], [1.23.], [2.1.], [2.2.], [3.3.], [3.6.] – [3.9.]

1	2	3	4	5	6
		індивідуальне завдання	8	Конспект з теми	
	2	практичне заняття ПЦЗНП (Пр, Тп)	6	<p align="center">Тактика дій кінологів щодо використання розшукових собак прикордонної служби у службі прикордонних нарядів</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Тактика дій інспектора-кінолога щодо використання розшукового собаки прикордонної служби у службі прикордонного наряду «Прикордонний патруль», «Контрольний пост», «Група реагування», «Адміністративно-оперативна група», «Розвідувально-пошукова група»</p> <p>2. Тактика дій кінолога щодо використання розшукового собаки під час виявлення, затримання та конвоювання правопорушників, заходи безпеки під час використання службових собак</p>	[1.14.], [1.15.], [1.22.], [1.23.], [2.1.], [2.2.], [3.3.], [3.6.] – [3.9.]
	3	практичне заняття (нічне) ПЦЗНП (Пр, Тп)	6	<p align="center">Тактика дій кінологів щодо використання розшукових собак прикордонної служби у службі прикордонних нарядів в умовах обмеженої видимості</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Тактика дій кінолога щодо використання розшукового собаки прикордонної служби у службі прикордонних нарядів «Секрет», «Засідка», «Заслон»</p> <p>2. Тактика дій інспектора-кінолога щодо використання розшукового собаки для охорони ділянки місцевості та виявлення людини, яка переховується, в комплексі з переслідуванням її за запаховим слідом та обшуком місцевості</p>	[1.14.], [1.15.], [1.22.], [1.23.], [2.1.], [2.2.], [3.3.], [3.6.] – [3.9.]
		самостійна робота	8	<p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Тактика дій кінолога щодо використання розшукового собаки у службі прикордонних нарядів на місці та в русі, в комплексі з технічними засобами та інженерними спорудами охорони державного кордону (комплексами безпілотної авіації та тепловізійними комплексами)</p> <p>2. Організація кінологічного забезпечення спеціальних заходів з пошуку правопорушників</p> <p>3. Кінологічне забезпечення в інженерному та інших видах бойового забезпечення</p>	[1.14.], [1.15.], [1.22.], [1.23.], [2.1.], [2.2.], [3.3.], [3.6.] – [3.9.]

1	2	3	4	5	6
3			18	Тактика дій кінологів у службі прикордонних нарядів у пунктах пропуску через державний кордон	
	1	практичне заняття ПЦЗНП (Пр, ППр, КПВВ)	6	<p>Тактика дій кінологів щодо використання службових собак у службі прикордонного наряду «Огляд транспортних засобів»</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тактика дій інспектора-кінолога щодо використання розшукового собаки прикордонного контролю для пошуку та виявлення правопорушників у транспортних засобах, вантажах, їх переслідування, затримання й конвоювання 2. Тактика дій інспекторів-кінологів щодо використання спеціальних собак з пошуку наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та їх аналогів, вибухових речовин, стрілецької зброї та боєприпасів, тютюнових виробів 3. Заходи безпеки щодо використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками під час здійснення прикордонного контролю 	[1.14.], [1.15.], [1.21.] – [1.23.], [1.25.], [2.1.], [2.2.], [3.3.] – [3.9.]
		індивідуальне завдання	6	Конспект з теми	
		самостійна робота	6	<p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості використання кінологів зі службовими собаками в умовах загострення воєнно-політичної обстановки 2. Організація використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками під час локалізації нестандартних, кризових ситуацій 3. Стандарти кінологічного забезпечення, які розроблені агентством «Фронтекс» спільно з країнами Європейського Союзу та державами Шенгенської угоди 	[1.14.], [1.15.], [1.21.] – [1.23.], [1.25.], [2.1.], [2.2.], [3.3.] – [3.9.]

1	2	3	4	5	6
Диференційований залік			2		
Разом за 4 семестр			46		
Разом за 2 курс			46		
Усього за дисципліну			90		

Умовні скорочення:

ПЦЗНП – польовий центр забезпечення навчального процесу

КПВВ – контрольний пункт в'їзду-виїзду «Проскурів»

Мс – містечко слідознавства

Тп – тактичне поле

Ппр – пункт пропуску «Поділля»

Пр – племінний розплідник

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 3 квітня 2003 року № 661-IV. – Зі змінами;
- 1.2. Про прикордонний контроль : Закон України від 5 листопада 2009 року № 1710 -VI. – Зі змінами;
- 1.3. Про затвердження Порядку використання наркотичних засобів і психотропних речовин під час дресирування службових собак для розшуку таких засобів і речовин : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 року № 831;
- 1.4. Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національної поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби : постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001р. № 1348 (зі змінами);
- 1.5. Про затвердження правил транспортування тварин : постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402;
- 1.6. Про затвердження Правил перевезення військових пасажирів, багажу та вантажу залізничним транспортом України : наказ Міністерства транспорту України від 05.07.1999 р. № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 1999 р. за № 478/3771 (зі змінами);
- 1.7. Про затвердження Порядку передачі та перевезення наркотичних засобів і психотропних речовин до органів, установ, закладів Держприкордонслужби, МВС, СБУ та Держмитслужби, що забезпечують дресирування службових собак для розшуку таких засобів і речовин : Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної митної служби України від 29 листопада 2010 року № 903/586/595/1433;
- 1.8. Про затвердження Норм використання наркотичних засобів і психотропних речовин у навчальних цілях з розрахунку на одного собаку на рік : Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної митної служби України від 22 листопада 2010 року № 884/570/589/1410;
- 1.9. Про затвердження Порядку виготовлення, упакування зразків (контрольних, навчальних), перепакуння навчальних зразків, установлення ідентичності наркотичних засобів і психотропних речовин та навчальних зразків в органів Державної прикордонної служби України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 травня 2015 року № 604;
- 1.10. Про затвердження Інструкції про порядок використання вибухових речовин і зразків, інженерних та інших боєприпасів під час підготовки і застосування службових собак в органах і підрозділах Державної прикордонної служби України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 вересня 2016 року № 898 дск, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 2016 року за № 1333/29463;
- 1.11. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 березня 2018 року № 234;
- 1.12. Про затвердження Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 21.10.03 № 200, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.10.03 за № 963/8284;

1.13. Про затвердження типових посадових інструкцій особового складу структурних кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 05.11.2018 року № 100;

1.14. Про затвердження та введення в дію Програми спеціальної підготовки інструкторів і закріпленнями за ними службових собак в органах охорони державного кордону : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 27.05.04 року № 425;

1.15. Про затвердження Положення про проведення змагань серед спеціалістів-кінологів на першість Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 09.11.09 року № 841;

1.16. Про відзнаки кінологічної служби Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 10.06.10 року № 446;

1.17. Про символіку кінологічної служби Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 10.06.10 року № 447;

1.18. Про затвердження Норми забезпечення спорядженням для службових собак в органах Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 17.02.10 року № 113;

1.19. Про затвердження Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 квітня 2016 року № 311, зареєстровано в Міністерстві юстиції України за № 719/28849;

1.20. Про затвердження Посібника з ветеринарного забезпечення та Інструкції з організації обліку та звітності служби ветеринарної медицини Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29.12.2011 р. № 1012;

1.21. Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19 жовтня 2015 року № 1261 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 178 від 09.03.2021;

1.22. Про організацію та здійснення огляду транспортних засобів і вантажів : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22 квітня 2011 № 260;

1.23. Про організацію та здійснення перевірок державного кордону, інженерних споруд і загороджень, берегової смуги та узбережжя прикордонних водних об'єктів у 2021 – 2022 роках: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 08 грудня 2020 року № 127;

1.24. Про основні засади організації оперативно-службової діяльності підрозділів охорони державного кордону у 2021 році: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 15 грудня 2020 року № 130;

1.25. Розпорядження Адміністрації Державної прикордонної служби України Т/228-301 вх. 223 від 21.01.2021 року «Про результати контролю».

1.26. Організаційно-методичні рекомендації щодо організації оперативно-службової діяльності відділень інспекторів прикордонної служби: Адмін. Держ. прикордон. служби України. – Київ, 2018. – 19 с.

1.2. Базова

2.1. Охорона та захист державного кордону в умовах загострення воєнно-політичної обстановки : підручник / В. О. Назаренко, В. М. Серватюк, О. В. Бляшенко та ін. – Хмельницький, 2016. – 220 с.

2.2. Служба прикордонних нарядів: навчальний посібник/О. В. Адамчук, О. Л. Войцехівський, О. Г. Трембовецький та ін. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2017. – 504 с.;

2.3. Основи охорони державного кордону прикордонними нарядами: навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014.

1.3. Допоміжна

3.1. Основні напрями діяльності та подальшого розвитку Державної прикордонної служби України на рік;

3.2. Підготовка інспекторів-кінологів зі службовими собаками : навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький. – 152 с.;

3.3. Використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в охороні державного кордону : альбом схем / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014 – 62 с.;

3.4. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014. – 162 с.;

3.5. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку наркотичних засобів і психотропних речовин: навчально-методичний посібник / М. В. Вдовенко, А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2016. – 128 с.;

3.6. Методичні рекомендації щодо підготовки та використання вартових собак у Державній прикордонній службі України / А. О. Афанасьєв, С.В. Серховець, О.Д. Богданюк. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 32 с;

3.7. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24 березня 1999 р. № 550-XIV;

3.8. Методичні рекомендації з організації служби у смузі безпеки / АДПСУ. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 36 с.;

3.10. Стандарти в кінології розроблені агентством «Фронтекс» спільно з країнами Європейського Союзу;

3.11. Інформаційно-довідковий матеріал щодо прикладів позитивних дій інспекторів-кінологів зі службовими собаками, аналітична довідка про окремі аспекти обстановки на державному кордоні;

3.12. Огляд результатів підготовки кінологів і службових собак та їх використання в охороні державного кордону: Адмін. Держ. прикордон. служби України;

3.13. Основи ветеринарної медицини та зооінженерії в кінології : навчальний посібник. – Хмельницький : Видавництво НАПВУ, 2001. – 362 с.

Х. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України: <https://dpsu.gov.ua>

2. Модульне середовище навчання: <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=10>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozh-otsinka-2020-_12.01..pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії та на польовому центрі забезпечення навчального процесу є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний